

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22577,Miedzyszakladowy-Komitet-Strajkowy-NSZZ-Solidarnosc-Zaglebia-Miedziowego-w-Legnicy.html>
2023-03-26, 13:58

Miedzyszakładowy Komitet Strajkowy NSZZ „Solidarność” Zagłębia Miedziowego w Legnicy

Miedzyszakładowy Komitet Strajkowy NSZZ „Solidarność” Zagłębia Miedziowego w Legnicy, ponadzakładowa struktura podziemna w woj. legnickim, założona 15 XII 1981, była kontynuacją zawieszonoego Zarządu Oddziału Wojewódzkiego w Legnicy Region Dolny Śląsk. Swoją działalnością objęła zakłady w Legnicy (m.in. Hutę Miedzi Legnica, Zakłady Mechaniczne Legmet, Zakłady Przemysłu Dzierwiarskiego Hanka, Zakład Energetyczny, Ośrodek Sportu i Rekreacji, środowisko nauczycielskie) i tylko nieliczne poza stolicą woj. (kontakty w Lubinie). Jej inicjatorem był Eugeniusz Krzysztof Brycki, pierwszymi współorganizatorami byli także: Maciej Szczęśny Juniszewski, Marek Kozłowski, Marian Ryziewicz i Ryszard Zygmunt. W MKS działali m.in. Leon Beme, Stefan Beme, Janusz Bilewicz, Jan Busłowicz, Salomea Bytnar, Ryszard Dec, Mieczysław Dembowski, Renata Gawdis, Aleksander Głogocki, Lidia Juniszewska, Edward Kleczaj, Leokadia Kopecka, Alicja Kopestyńska, Józef Kos, Helena Kossowska, Mieczysław Koza, Czesław Kozak, Kazimierz Kwaśniewski, Stanisław Małecki, Janusz Masadyni, Kazimiera Matuszewska, Władysław Matuszewski, Józefa Oleśniewicz, Tadeusz Zbigniew Pliżga, Ireneusz Pol, Jan Rączka, Stanisław W. Sakwa, Romuald Słowiński, Zbigniew Stawiński, Marian Stępień i Karol Źródłowski. I - VIII 1982 utrzymywano kontakt z RKS Dolny Śląsk oraz VI - VIII SW we Wrocławiu. Celem działaczy MKS była odbudowa niepodległej i demokratycznej Polski, a warunkiem jego osiągnięcia miało być przywrócenie legalnej działalności „S”.

Przez cały okres działalności, oprócz zbierania składek i udzielania pomocy rodzinom osób represjonowanych, prowadzono akcje ulotkowe, malowania napisów na murach,

wywieszania transparentów i składania wieńców (m.in. z okazji 1 V); nawoływano do bojkotu mediów i krótkich przerw w pracy. MKS prowadził intensywną działalność wydawniczą – 30 I 1982 wydał pierwszy nr „Serwisu Informacyjnego NSZZ „S” – MKS Legnica” (zredagował go M. Kozłowski) oraz podziemne edycje pism I – V 1982 „Na Bieżąco... Wojenny Serwis Informacyjny MKS NSZZ «S» w Legnicy” i II – VII 1982 „Solidarności Zagłębia Miedziowego. Pismo Wojenne MKS NSZZ «Solidarność» Zagłębie Miedziowe w Legnicy”; ponadto z matryc dostarczanych z Wrocławia IV/V – VII 1982 drukowano podziemne pisma „Z Dnia na Dzień”, od VII „Solidarność Walcząca”. V – VIII 1982 wydawano pismo „SKOS” (5 n-rów) używając szyldu nieistniejącego Społecznego Komitetu Obrony „Solidarności”, które redagowali L. i M.S. Juniszewscy (drukem i kolportażem zajmowali się M.S. Juniszewski, M. Ryziewicz i Z. Stawiński).

W III 1982 SB zatrzymała i internowała kilku pierwszych działaczy MKS, m. in. J. Kosa (15 III zatrzymany, 17 III internowany), E.K. Bryckiego (19 III zatrzymany, 22 III internowany), T. Z. Plizgę (15 III zatrzymany, 23 III internowany), R. Zygmunta (22 III internowany), K. Kwaśniewskiego (19 III internowany). Wymusiło to reorganizację podziemnej struktury. 4 IV na spotkaniu przedstawicieli legnickich zakładów zrzeszonych w MKS wybrano 6-osobowe prezydium, w skład którego wszedł m. in. M.S. Juniszewski (ps. S. Majus). Każdy z członków prezydium odpowiadał za kontakt z kilkoma zakładami pracy w Legnicy, co miało usprawnić prowadzenie działalności.

15 VII 1982 na spotkaniu działaczy MKS i Komisji Koordynacyjnej „S” z Lubina i Głogowa podjęto decyzję o powołaniu MKK Województwa Legnickiego (jednym ze współorganizatorów był Zenon Tankiewicz, członkiem został M. Kozłowski), której legnicka struktura stała się autonomiczną częścią. Zdecydowano również o wydawaniu w woj. jednego podziemnego pisma „Solidarność Zagłębia Miedziowego” z zachowaną numeracją „Zagłębia Miedziowego”. VII – VIII zreorganizowana struktura współorganizowała 31 VIII manifestacje i wiece w miastach całego woj. (m.in. Złotoryja, Chocianów, Jawor); do walk ulicznych doszło w Legnicy, Głogowie, Polkowicach i Lubinie.

W VIII i we IX 1982 SB aresztowała kolejnych działaczy MKS: L. Beme, S. Beme (30 VIII), H. Kossowską (30 VIII), M. Ryzewicza (30 VIII), M.S. Juniszewskiego (2 IX) i Z. Stawińskiego (28 VIII); internowano, m.in. M. Kozłowskiego (30 VIII aresztowany, 19 IX internowany), I. Pola (30 VIII zatrzymany, 1 IX internowany) i M. Stępnia (14 IX internowany), co spowodowało rozbitcie struktury legnickiej. 15 X 1982 Sąd Wojewódzki w Legnicy skazał H. Kossowską na 3 lata, a M. Ryzewicza na 4 lata pozbawienia wolności. Przeprowadzone na przełomie VIII i IX aresztowania i internowania rozbiły MKS, choć część pozostających na wolności osób kontynuowała działalność podziemną w Legnicy oraz utrzymywała kontakty ze strukturami podziemnymi w Lubinie i we Wrocławiu (gł. SW). W 1982 i 1983 część działaczy po zwolnieniu z ośrodków odosobnienia lub aresztów wycofała się z działalności, in. (m.in. E.K. Brycki, Franciszek Ratajczak, I. Pol, M. Stępień, W. Kwaśniewski i M. Koza) X 1982 – VI 1983 swoją aktywność skupili na kolportażu podziemnych wydawnictw i ulotek sprowadzanych z Wrocławia oraz drukowaniu z matryc przywożonych z Wrocławia pism „Z Dnia na Dzień” i „Solidarności Walczącej” (M. Koza i M. Stępień). Po kolejnych aresztowaniach, przesłuchaniach i rozmowach ostrzegawczych w poł. 1983 działalność MKS zanikła, a opozycja legnicka zaczęła się skupiać przy Kościele katolickim, w ramach Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii Świętej Trójcy oraz parafiach św. Jana Chrzciciela i Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

1982–1984 MKS rozpracowywany był przez Wydz. V KW MO/WUSW w Legnicy w ramach SOR krypt. Bibuła/Prasa II, a poszczególni działacze m.in. w ramach SOR krypt. Włamywacze.

Łukasz Sołtysik

[Region Dolny Śląsk](#), [Legnica](#), [Region Zagłębie Miedziowe](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)